

## Szentirmay Elemér



Szentirmay Elemér (1866) a magyar irodalom egyik legszínvona ahol apja kormányzó-főtiszt volt tehetséggel rendelkezett, már huszöt évesen emléké címével.

János), a csárdás és népies műveltség, 1836. november 9-én, an. Jogot tanult, kiváló zenei műveltségű kinyomtatott műve Czenki

Az 1850-es évek elején kezdett komponálni, csárdásai és dalai nyomtatásban is megjelentek, egyre több szerzeménye vált népszerűvé. Köztük a Jázmin bokor kihajlik az utcára... és a Zsebkendőm négy sarka... kezdetű. 1861-ben megválasztották Fehér megyében esküdtnak és később szolgabíró lett. 1862-től Alsószentiványon gazdálkodott, ahol baráti kapcsolatba került Vajda Jánossal.

A Szentirmay Elemér művésznevet 1866-ban, a századik nóta megjelenése után vette fel. Önmagát dalköltőnek nevezte, mivel dalaihoz a szöveget is saját maga írta. Ezekről Kodály Zoltán így vélekedett: „A dalok szövegei a XIX. századi magyar társadalom tükörképét mutatják, mégpedig hívebben, mint az egykorú magasabb rendű költészet. Az akkori magyar társadalom lelkébe, gondolat- és érzésvilágába semmi sem világít bele jobban, mint e szövegek.”

1865-től Pesten az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál központi főfelügyelő, később a kárbecslési osztály vezetője volt. Ettől kezdve elsősorban népszínmű-dalbetétek komponálásával foglalkozott. Az 1870-es évektől népszínműbetéteket, kórusműveket is szerzett. Szerzeményei és saját verseire írt dalai Blaha Lujza tolmácsolásában országos népszerűsége tettek szert. Bartók Béla Szentirmay Elemér dalaiból többet feldolgozott műveiben. Kodály ezt tartotta a dalokról: a népies műdal, amelyet a köznyelvben magyar nótaként emlegetnek, „élő zene volt, a magyar élet szerves része... egyetlen zenéje volt a magyarság zömének”.

Szentirmay Elemér az Országos Dalárdaegylet és a Liszt Ferenc Zeneegyesület alelnöki tisztét töltötte be. Irodalommal is foglalkozott, beszédei, cikkei, lírai költeményei, tárcái a Szépirodalmi Közlönyben, a Nagyvilágban, a Hölygyfutárban, a Fővárosi Lapokban, a Képes

Világban és a Családi Körben napvilágot láttak, de írt a Divatcsarnokba, a Nefelejts-be és a Lisznyai-Albumba is. Költeményei közül többet idegen nyelvre is lefordítottak.

Szakmai értekezései, cikkei, lírai költeményei pedig nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is megjelentek. A 19. századi csárdás és népies műdalirodalom egyik legszínvonalasabb képviselője volt. Közel 400 dalt írt. Legismertebbek: Csak egy szép lány, Ne menj el, Plevna nóta, Is-is-is, Jaj de édes, Ez a kis lány azt hiszi. A népszínművek közül pedig az ő nevéhez köthetők: A falu rossza (Erkel Elekkel együtt, 1875), Sárga csikó (1876), Piros bugyelláris (1878); Nótás Kata (1879), Az öregbéres (1881) és A vadgalamb (1885) dalai.

Budapesten hunyt el 1908. október 3-án.

Halálakor a főváros díszsírhelyet adományozott részére a Kerepesi temetőben, síremlékét Kisfaludy Stróbl Zsigmond készítette.

Sopronhorpácson a hálás utókor Szentirmay Elemér halálának ötvenedik évfordulóján emléktáblával jelölte meg a dalköltő akkor még álló szülőházát. A márványtábla ma a községi művelődési ház homlokzatán található. Az emléktábla-avatási ünnepségen 1958-ban szép műsort adott a község akkori fúvószenekara és vegyeskara Freier József igazgató-tanító vezetésével.

Napjainkban a dalköltő nevének és zenei alkotásainak hazai és határainkon túli további népszerűsítése érdekében az idén 35 éves sopronhorpácsi Szentirmay Elemér Vegyeskar tevékenykedik. Gintli Zoltánné, majd Horváthné Kemény Tünde karvezetők és a kórustagok lelkes munkájának köszönhetően több alkalommal is megkapták az arany fokozatú minősítést.

### **Irodalom:**

<http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC14240/14901.htm>

<http://zene.hu/cikkek/cikk.php?id=9754>

<http://www.huszadikszazad.hu/1908-oktober/kultura/szentirmay-elemer-1835-1908>

<https://sopronhorpacs.hu/hu/civil-egyesuletek/vegyeskar.html>

**A kép forrása:** <https://sopronhorpacs.hu/hu/latnivalok-tortenelem/neves-szulottek/szentirmay-elemer-1836-1908.html>